

บทคัดย่อ

งานศึกษานี้เป็นการศึกษาถึงผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรสู่สังคมสูงวัย ของประเทศไทยและประเทศในกลุ่มอาเซียน 5 (ไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และ สิงคโปร์) ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรเข้าสู่สังคมสูงวัยในความเร็วที่แตกต่างกัน ผลกระทบหลักที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรเป็นการพิจารณาถึงการเปลี่ยนแปลงรูปแบบทางการค้าระหว่างประเทศ โดยใช้วิธีการประมาณสมการถดถอยแบบ panel ของข้อมูลกลุ่มประเทศอาเซียน 5 เพื่อวิเคราะห์ถึงการเปลี่ยนแปลงความยืดหยุ่นของการบริโภคในภาคการผลิตต่าง ๆ แล้วจึงนำไปปรับปรุงแบบจำลองดุลยภาพทั่วไป Global Trade Analysis Project (GTAP) เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์จำลอง 3 แบบ อันได้แก่ การก้าวเข้าสู่สังคมสูงวัยของประเทศไทย การก้าวเข้าสู่สังคมสูงวัยในประเทศ อาเซียน 5 และ การก้าวเข้าสู่สังคมสูงวัยในประเทศ อาเซียน 5 พร้อมกับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ผลของการประมาณค่าความยืดหยุ่นพบว่า การเข้าสู่สังคมสูงวัยจะทำให้ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพเพิ่มขึ้น ในขณะที่การบริโภคด้านที่อยู่อาศัย และ อาหารลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ภายใต้กรอบการวิเคราะห์ผ่านแบบจำลองดุลยภาพทั่วไปพบว่า การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรสู่สังคมสูงวัยในประเทศใดก็ตามในกลุ่มอาเซียน 5 จะส่งผลให้ความต้องการนำเข้า (ส่งออก) บริการสุขภาพมากยิ่งขึ้น (ลดลง) ในขณะที่การนำเข้า (ส่งออก) สินค้าเกษตร อาหาร และ อุตสาหกรรมลดต่ำลง (เพิ่มสูงขึ้น) สำหรับประเทศไทยก็มีแนวโน้มเช่นเดียวกับข้างต้น ในขณะที่ข้อสรุปจากแบบจำลองดุลยภาพทั่วไปแสดงให้เห็นถึงศักยภาพทางด้านการส่งออกสินค้าประเภทอาหารของประเทศไทยเมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรประกอบกับการค้าเสรี

Abstract

Effects of moving toward aging society on trade pattern for the ASEAN 5 countries, which are Thailand, Indonesia, Malaysia, the Philippine and Singapore are analyzed in this study. The study consists of two portions, one uses regression analysis on panel data to capture the change in elasticities of demand, and another works through computable general equilibrium (CGE) to simulate changes on macroeconomic and trade variables. The regression analysis reveals that the phenomenon of aging society in ASEAN 5 stimulates the demand for healthcare service while reduces the demand for housing services and food products. Using the estimated elasticities from regression analysis to adjust the CGE model GTAP, three scenario are simulated, including aging society in Thailand, aging society in ASEAN 5, and aging society in ASEAN 5 with economic integrations of ASEAN Economic Community (AEC). The simulation results suggest that the demand for healthcare services increases where aging society take place. Aging population cause reduction in labor supply as well which results in reductions in productions for many sectors. Thus, it causes the need to import healthcare services. Moreover, the demand for food and industrial products declines which means there are potentially products to export, putting aside the reduction in production of those sectors. Furthermore, the simulation results with freer trade uncover that Thailand has comparative advantage on exporting food products.